

Η Κύπρος έχει σημειώσει μεγάλη πρόοδο

ΚΛΑΟΥΣ ΡΕΓΚΛΙΝΓΚ: Τα οφέλη του πακέτου στήριξης (μνημόνιο) θα γίνουν εμφανή σύντομα

Της Δωρτίας Γιαννακού
dorita@phileleftheros.com

Ο κόσμος θα αντιληφθεί τα ωφελήματα του μνημονίου μετά το πέρας της εφαρμογής του προγράμματος, τότε ο διευθύνων σύμβουλος του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM) Κλάους Ρέγκλινγκ. Με τα χρήματα που δανειζόμαστε στις χώρες που αντιμετωπίζουν οικονομική κρίση εξοικονομούμε πολύτιμο χρόνο για την εφαρμογή των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων, προσθέτει ο κ. Ρέγκλινγκ επισημαίνοντας ότι χωρίς τη στήριξη από τον ESM η προσαρμογή των χωρών θα γινόταν απότομα. Ο διευθύνων σύμβουλος του ESM υποστηρίζει ότι το δάνειο που έλαβε η Κύπρος από τη Ρωσία ανέβασε τις μεταρρυθμίσεις διογκώνοντας το πρόβλημα στη χώρα. Όσον αφορά στην Κύπρο σημειώνει ότι έχει καταγράψει σημαντική πρόοδο, ενώ προέβλεπε στην εκτίμησή ότι οι χώρες που έχουν δανειστεί από τον μηχανισμό σε 5 χρόνια από τώρα θα έχουν τις καλύτερες οικονομικές αποδόσεις στην Ευρώπη.

Με ποιο τρόπο ο ESM ενισχύει οικονομικά τις χώρες που αντιμετωπίζουν οικονομική κρίση;

Ο ESM διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις χώρες που αντιμετωπίζουν οικονομική κρίση. Ο λόγος είναι ότι ο ESM παρέχει στις χώρες αυτές δάνεια για ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα, επειδή δεν μπορούν οι ίδιες πλέον να χρηματοδοτηθούν από την αγορά. Θέλω να τονίσω, όμως, ότι είναι η Τρόικα -η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο- που καθορίζουν τους όρους υπό τους οποίους ο ESM δανείζει τα χρήματα. Η προσέγγιση του ESM είναι να προσφέρει στις χώρες που αντιμετωπίζουν οικονομική κρίση μακροπρόθεσμα δάνεια με πολύ χαμηλά επιτόκια, εφόσον αυτές οι χώρες συμμορφώνονται με τους εν λόγω όρους, καθώς και να αλλάξει την κακή οικονομική πολιτική που προκάλεσε τα προβλήματα. Οι οικονομολόγοι γνωρίζουν αυτή τη στρατηγική, διότι το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο τη χρησιμοποιεί με επιτυχία εδώ και 50 χρόνια σε πολλές χώρες παγκοσμίως, όπως στην Ινδονησία, Νότια Κορέα, Βραζιλία, Μεξικό και Τουρκία. Έχουμε σημειώσει επιτυχία με αυτήν την προσέγγιση και στη ζώνη του ευρώ. Αυτό αποδεικνύεται από την επιτυχημένη εν εξελίξει διαδικασία μεταρρυθμίσεων σε όλες τις χώρες που βρίσκονται υπό πρόγραμμα διάσωσης, δηλαδή την Ιρλανδία, την Πορτογαλία, την Ελλάδα, την Ισπανία και την Κύπρο. Αλλά αντιλαμβάνομαι ότι κάποιοι από τους όρους δεν είναι αρεστοί στους πολίτες και δεν είναι εύκολο να τους καταλάβουν. Οι άνθρωποι πρέπει να αποδεχθούν κάποιες θυσίες προκειμένου να αλλάξουν εκείνες οι οικονομικές πολιτικές που έχουν αποδειχθεί ότι είναι καταστροφικές.

Συχνά αυτό συνεπάγεται υψηλότερους φόρους, χαμηλότερους μισθούς και χαμηλότερες συντάξεις. Ωστόσο, τα δάνεια του ESM εξοικονομούν χρόνο για τις χώρες αυτές ώστε να εφαρμόσουν τις μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται για την επίλυση των προβλημάτων τους. Πιστεύω ότι αυτή η στρατηγική λειτουργεί καλά. Η Κύπρος έχει σημειώσει μεγάλη πρόοδο. Παρ' όλα αυτά, θα πρέπει κανείς να μην ξεχνά ότι η χώρα έχει μόλις ολοκληρώσει τον πρώτο χρόνο από ένα τριετές πρόγραμμα. Καταλαβαίνω ότι οι άνθρωποι βλέπουν κυρίως τις αρνητικές πιέξεις του Μνημονίου, ωστόσο είμαι πεπεισμένος ότι τα συνολικά οφέλη του πακέτου στήριξης θα γίνουν εμφανή όταν θα έχει περάσει λίγο περισσότερος χρόνος. Το γεγονός ότι η Ιρλανδία και η Ισπανία μπόρεσαν να βγουν με επιτυχία από τα προγράμμά τους, στο τέλος του περασμένου έτους, δείχνει ότι η στρατηγική λειτουργεί. Εάν οι μεταρρυθμίσεις συνεχιστούν όλες οι χώρες που έχουν δανειστεί από εμάς θα δημιουργήσουν τελικά στέρεες βάσεις προκειμένου να χρηματοδοτηθούν από τις αγορές και πάλι. Αρχικά αυτό θα περιλαμβάνει πόνο και σκληρά μέτρα. Αλλά οι σκληρές πολιτικές αποφάσεις τελικά θα φέρουν πίσω την ανάπτυξη και την απασχόληση. Είμαι πεπεισμένος ότι εάν οι μεταρρυθμίσεις συνεχιστούν όλες οι χώρες που δανείστηκαν από εμάς θα δημιουργήσουν στερεές βάσεις για να ορθοποδήσουν σε μερικά χρόνια.

Αποκλειστική συνέντευξη με τον διευθύνοντα σύμβουλο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM)

Αλλά οι σκληρές πολιτικές αποφάσεις τελικά θα φέρουν πίσω την ανάπτυξη και την απασχόληση. Είμαι πεπεισμένος ότι εάν οι μεταρρυθμίσεις συνεχιστούν όλες οι χώρες που δανείστηκαν από εμάς θα δημιουργήσουν στερεές βάσεις για να ορθοποδήσουν σε μερικά χρόνια.

Οι κυπριακές τράπεζες τη δεδομένη στιγμή πασχίζουν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα των μη εξηπηρετούμενων δανείων. Τι επισημαστέα σχετικά;

Στην Κύπρο το κύριο πρόβλημα ήταν ο τραπεζικός τομέας, και τα μη εξηπηρετούμενα δάνεια αποτελούν ένα σημαντικό εμπόδιο για την επιστροφή του τραπεζικού τομέα σε μία φυσιολογική κατάσταση, καθώς υπάρχουν πολλά τέτοια δάνεια τα οποία παράλληλα τελούν να αυξάνονται. Οι κυπριακές Αρχές θα πρέπει να αντιμετωπίσουν το ζήτημα με μεγάλη προσοχή, και αυτό πιστεύω ότι αποτελεί μία πρόκληση. Απαιτείται κατάλληλος χειρισμός από τις τράπεζες και τις Αρχές, καθώς μία νέα τραπεζική πολιτική θα πρέπει να εφαρμοστεί, προκειμένου να ανακτηθούν μεγάλα ποσά. Ο ESM παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τα μέτρα αυτά. Η Τρόικα θα συζητήσει ορισμένα μέτρα αποκατάστασης, και αυτό είναι που θα προπαθήσει να επιτύχει κατά τη διάρκεια της επόμενης αποστολής αξιολόγησης που ξεκινάει στις 6 Μαΐου. Η Τρόικα θα συμμετάσχει ενεργά σε αυτή τη διαδικασία κατά την επόμενη επίσκεψή της. Αλλά από εκεί και πέρα, εναπόκειται στην κυβέρνηση να εκπληρώσει τα λεγόμενα ορόσημα που καθορίζουν την εφαρμογή ορισμένων μεταρρυθμίσεων και αποτελούν προϋπόθεση για περαιτέρω εκταμιεύσεις από το δάνειο του ESM.

Ένα χρόνο μετά το κούρεμα των καταθέσεων, πιστεύετε ότι η οικονομία της Κύπρου είχε οφέλη από αυτή την απόφαση;

Πιστεύω ότι η απόφαση για το κούρεμα

των καταθέσεων ήταν αναπόφευκτη. Αλλά αντιλαμβάνομαι ότι αυτό ήταν πολύ δύσκολο για τους πολίτες. Πρόκειται για μια μοναδική απόφαση, όπως ακριβώς μοναδικό ήταν και το μέγεθος του προβλήματος στην Κύπρο. Σε σχέση με το ΑΕΠ της το πρόβλημα στην Κύπρο ήταν μεγαλύτερο από ό,τι είχαμε ποτέ δει. Επίσης, θα πρέπει κανείς να θυμάται ότι ο τραπεζικός τομέας δεν ήταν βιώσιμος. Ως αποτέλεσμα, μια σκληρή απόφαση ήταν αναπόφευκτη προκειμένου να εξισορροπήσει την κατάσταση.

Πιστεύετε ότι θα χρειαστεί και άλλες χώρες να αιτηθούν πρόγραμμα από τον ESM;

Για τα επόμενα χρόνια δεν πιστεύω ότι θα υπάρξουν και άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ που θα χρειαστούν ένα πρόγραμμα. Αλλά μία μέρα θα υπάρξει κάποια άλλη κρίση. Ο ESM είναι ο μόνιμος μηχανισμός επίλυσης κρίσεων στη ζώνη του ευρώ. Αυτό δημιουργεί εμπιστοσύνη στις αγορές. Επίσης, στο πλαίσιο του λεγόμενου Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης (Early Warning System) θα συνεχίσουμε να επισκεπτόμαστε τακτικά τις πρώην υπό πρόγραμμα χώρες, για να είναι βέβαιο ότι ο ESM

θα πάρει πίσω τα χρήματά του εν ευθέτω χρόνω.

Ποιος ο ρόλος του τραπεζικού εποπτή πριν την κρίση και πόσο επηρέασε την κατάσταση την οποία η Κύπρος αντιμετωπίζει σήμερα;

Είναι αλήθεια ότι πριν από πέντε χρόνια σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένης της Ευρώπης, η τραπεζική εποπτεία δεν λειτουργούσε όπως θα έπρεπε. Αυτός ήταν ένας λόγος για τον οποίο οι χώρες αντιμετώπιζαν οικονομική κρίση. Αυτό δεν ήταν ένα πρόβλημα που μόνο η Κύπρος αντιμετώπιζε. Σήμερα όλοι αναγνωρίζουν το γεγονός ότι πριν από πέντε χρόνια η τραπεζική εποπτεία ήταν εύθραυστη και ελλιπής.

Εκτιμάτε ότι η Κύπρος ίσως αποτύχει στα στρες τεστ;

Δεν έχω κανένα λόγο να το πιστεύω. Ως μέρος του προγράμματος, το κυπριακό τραπεζικό σύστημα αναλύθηκε λεπτομερώς. Έτσι, δεν περιμένα κάποια έκπληξη. Είναι σημαντικό τα στρες τεστ να πραγματοποιούνται με τον ίδιο τρόπο σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, προκειμένου να δούμε την πλήρη εικόνα. Η διεξαγωγή των τεστ θα προσφέρει αντίστοιχα αξιοπιστία και εμπιστοσύνη στις αγορές.

Ποια θα είναι τα οφέλη για τις χώρες της ΕΕ από την τραπεζική ενίσχυση;

Η απόφαση για τη δημιουργία της τραπεζικής ένωσης ήταν επιτακτική ανάγκη για την Ευρώπη και θα έπρεπε να έχει θεθεί σε εφαρμογή νωρίτερα. Ωστόσο, μέσα από την κρίση οι άνθρωποι μαθαίνουμε τι λείπει, προκειμένου να δημιουργηθεί μια ολοκληρωμένη νομισματική ένωση. Η τραπεζική ένωση είναι σημαντική για την Ευρώπη, διότι δημιουργεί μια ενιαία τραπεζική αγορά όπου ισχύουν οι ίδιοι κανόνες. Η ΕΚΤ θα είναι ο επιβλέπων αυτής της ένωσης που θα θεθεί σε δράση μετά τον Νοέμβριο.

Καλύτερα τα οικονομικά αποτελέσματα από ό,τι αρχικά αναμέναμε στον ESM

Εκτιμάτε ότι η Κύπρος ενδεχομένως να χρειαστεί πρόσθετη οικονομική ενίσχυση;

Η Κύπρος έχει ολοκληρώσει το ένα από τα τρία χρόνια που το Μνημόνιο καθορίζει ως τη διάρκεια του προγράμματος. Μέχρι στιγμής, η Κύπρος έχει λάβει περίπου το ήμισυ των 9 δεκάτομμυριών ευρώ που έχουν δεσμευτεί από τον ESM. Κρίνοντας από την πρόοδο που η Κύπρος έχει σημειώσει, δεν έχω κανένα λόγο να πιστεύω ότι ενδέχεται να χρειαστεί επιπλέον οικονομική στήριξη. Η εφαρμογή των ζητούμενων μεταρρυθμίσεων που έχουν επιτευχθεί είναι ικανοποιητική, σε συνέχεια των τριών αξιολογήσεων από τους δανειστές. Ο ESM έχει μια συνεχή συνεργασία με την Τρόικα. Έτσι γνωρίζουμε καλά ότι το πρόγραμμα της Κύπρου βρίσκεται σε σωστό δρόμο. Θα το μούσας ακόμη να πω ότι τα πράγματα είναι καλύτερα τώρα από ό,τι είχαμε προβλέψει, διότι, για παράδειγμα, η μείωση του ελλείμματος έχει ξεπεράσει τις προσδοκίες. Αυτό δεν σημαίνει ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι έχουν εξαφανιστεί. Όμως, πολλά πράγματα αλλάζουν. Υπάρχουν οι περιορισμοί για την κίνηση κεφαλαίων, που αντιλαμβάνομαι ότι σταδιακά θα αποσυρθούν. Η κύρια ανησυχία για τους ανθρώπους είναι ότι έχουν χάσει μέρος των καταθέσεών τους, γεγονός το οποίο είναι προφανώς δυσάρεστο. Αλλά η εφαρμογή του προγράμματος εξελίσσεται κανονικά. Κατά την έναρξη του προγράμματος, υπήρξε μια έντονη και απότομη μείωση του ΑΕΠ, αλλά η μείωση αυτή ήταν μικρότερη από την αναμενόμενη. Το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε, αλλά αυτό ήταν αναμενόμενο. Στην Κύπρο το σοκ ήταν μεγαλύτερο σε άλλες χώρες, επειδή η κυπριακή οικονομία βασιζόταν σε έναν υπερμεγεθών τραπεζικό τομέα και αυτό το οικονομικό μοντέλο κατέρρευσε. Αλλά επιτρέψτε μου να τονίσω και πάλι: η αποφασιστική εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων όπως αυτές ορίζονται στο πρόγραμμα του ESM, θα οδηγήσει την Κύπρο και πάλι στην ανάπτυξη.

Η Κύπρος δεν θα χρειαστεί επιπλέον οικονομική στήριξη

αλλά άλλες χώρες, επειδή η κυπριακή οικονομία βασιζόταν σε έναν υπερμεγεθών τραπεζικό τομέα και αυτό το οικονομικό μοντέλο κατέρρευσε. Αλλά επιτρέψτε μου να τονίσω και πάλι: η αποφασιστική εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων όπως αυτές ορίζονται στο πρόγραμμα του ESM, θα οδηγήσει την Κύπρο και πάλι στην ανάπτυξη.

Αναπόφευκτες οι ιδιωτικοποιήσεις

Εκτιμάτε ότι τελειώσαν τα δύσκολα μέτρα για την Κύπρο ή έπονται ακόμα σκληρές αποφάσεις που πρέπει να εφαρμοσούμε;

Το πακέτο της Κύπρου διαρκεί τρία χρόνια. Έτσι, στα επόμενα δύο χρόνια, υπάρχουν σημαντικά μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν. Το δημοσιονομικό έλλειμμα είναι ακόμα εκεί και θα πρέπει να ελεγχεται. Επιπλέον, ένας σημαντικός όρος του Μνημονίου είναι οι μεταρρυθμίσεις του συστήματος πρόνοιας. Αυτό μπορεί να επηρεάσει σημαντικά ορισμένους ανθρώπους. Η ιδιωτικοποίηση των κρατικών επιχειρήσεων είναι εξίσου σημαντική, και δεν έχει γίνει ακόμα. Είναι πιθανό ότι το 2014 κάποιοι άνθρωποι να χάσουν τη δουλειά τους λόγω αυτών των δύσκολων αποφάσεων που θα πρέπει να εφαρμοστούν. Είμαι πεπεισμένος ότι η Κύπρος θα εκπληρώσει όλες τις δεσμεύσεις της. Στη συνέχεια, θα υπάρξει η ευκαιρία να δημιουργηθούν τα θεμέλια για μία υγιή και βιώσιμη ανάπτυξη.

Who is who

Ο Klaus Regling είναι ο πρώτος Διευθύνων Σύμβουλος του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM). Είναι επίσης ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF), θέση την οποία κατέχει από τη δημιουργία του EFSF, τον Ιούλιο του 2010. Ο Klaus Regling έχει εργαστεί 38 χρόνια ως οικονομολόγος σε διεθνειακές θέσεις στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα στην Ευρώπη, την Ασία και τις ΗΠΑ. Από το 2001 έως 2008 διετέλεσε Γενικός Διευθυντής Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο κ. Regling σπούδασε οικονομικά στο Αμβούργο και το Ρέγκενσμπουργκ.

Η Κύπρος θα καταστεί ξανά ένας ελκυστικός επενδυτικός προορισμός

Πώς μια τόσο μικρή χώρα έφτασε στο σημείο αυτό να έχει να αντιμετωπίσει ένα τόσο μεγάλο πρόβλημα;

Το θέμα είναι ότι πήρε πάρα πολύ καιρό πριν η Κύπρος αναλάβει δράση. Αποτέλεσμα αυτού ήταν ότι δεν έγινε τίποτα για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα για μεγάλο χρονικό διάστημα, και έτσι το πρόβλημα διογκώθηκε στο σημείο που γνωρίζουμε. Όλοι οι εμπλεκόμενοι γνώριζαν ότι τα τελευταία 2-3 χρόνια η Κύπρος αντιμετώπιζε μεγάλες δυσκολίες. Θα ήταν καλύτερο αν η προηγούμενη κυβέρνηση είχε εφαρμόσει τις απαιτήσεις του Μνημονίου. Επίσης, πιστεύω ότι υπήρχε αρνητική επίδραση από το γεγονός ότι η Ρωσία έδωσε ένα δάνειο στην Κύπρο με χαμηλά επιτόκια, αλλά χωρίς προϋποθέσεις. Το αποτέλεσμα ήταν μόνο ότι οι απαραίτητες μεταρρυθμίσεις αναβλήθηκαν και τα προβλήματα συνεχίσαν να μεγαλώνουν. Αυτό που είναι απαραίτητο σε τέτοιες περιπτώσεις είναι σκληρές αποφάσεις της κυβέρνησης για οικονομικές μεταρρυθμίσεις και υγιείς δημόσια οικονομία. Αυτό επιτυγχάνεται από ένα πρόγραμμα οικονομικών ενισχύσεων από τον ESM υπό προϋποθέσεις. Τα χρήματα από τους Ρώσους δόθηκαν χωρίς όρους. Αυτό επιδείνωσε τα προβλήματα για την Κύπρο και ανέβασε τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις. Αλλά υπάρχουν και άλλα πλεονεκτήματα που ο ESM φέρνει όπως το να παρέχει χρήματα σε πολύ χαμηλά επιτόκια, με πολύ μικρό περίοδο αποπληρωμής τα οποία επιτρέπουν την εισαγωγή μεταρρυθμίσεων σταδιακά και την ανάκτηση της εμπιστοσύνης των επενδυτών κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Χωρίς τη στήριξη από τον ESM η προσαρμογή θα έπρεπε να γίνει εν μία νυκτί, καθώς μία κυβέρνηση χωρίς πρόσβαση στην αγορά, θα μπορούσε να δαπανήσει μόνο τα εναπομείναντα εισοδήματά της.

Επιβάλλοντας το κούρεμα, ήθελαν να απομακρύνουν τα ρωσικά κεφάλαια από την Κύπρο;
Δεν πιστεύω ότι αυτό είναι αλήθεια. Ξένα κεφάλαια και επενδύσεις υπάρχουν παντού. Όλα τα χρήματα και οι επενδύσεις από όλες τις χώρες είναι ευπρόσδεκτα παντού στην Ευρώπη, αν πρόκειται για νόμιμα χρήματα. Επίσης, δεν πιστεύω ότι το κούρεμα ήταν ένα πείραμα, όπως κάποιοι ισχυρίζονται. Η απόφαση αυτή ελήφθη λόγω του μεγέθους του προβλήματος σε σχέση με την κυπριακή οικονομία. Απλά, δεν υπήρχε άλλος τρόπος για να λυθεί το πρόβλημα.
Πότε η Κύπρος θα επανακτήσει την αξιοπιστία της ώστε να επιστρέψει στις διεθνείς αγορές;
Η επανάκτηση της αξιοπιστίας θα πάρει χρόνο. Αλλά θα επιτευχθεί και θα οδηγήσει στην ανάπτυξη. Το παράδειγμα

Το δάνειο από τη Ρωσία ανέβασε τις μεταρρυθμίσεις

Στην παρούσα φάση η Κύπρος μπορεί να προσελκύσει επενδυτές;
Βεβαίως. Με την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων του Μνημονίου, η Κύπρος θα καταστεί και πάλι ένας ελκυστικός επενδυτικός προορισμός. Οι τελευταίες αναβαθμίσεις που η Κύπρος έλαβε από το διεθνές οικονομικό αξιολόγησι πιστοληπτικής ικανότητας έχουν αποτελέσει θετικό παράγοντα για τους επενδυτές. Με τις μεταρρυθμίσεις η Κύπρος θα ανακτήσει την ανταγωνιστικότητά της. Πιστεύω ακράδαντα ότι σε 5 χρόνια από τώρα οι χώρες που έχουν δανειστεί από εμάς θα έχουν τις καλύτερες οικονομικές αποδόσεις στην Ευρώπη.

Συμφωνείτε με την άποψη ότι οι Γερμανοί,